

HÖGSTA DOMSTOLEN
C/O SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 0204

ÖVERKLAGANDE

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE:

Dom 2008-11-12 i mål T 1871-08

KLAGANDE: Bruno Kevius 450930-3394
Jungfrudansen 50
171 51 SOLNA

MOTPART: Logitema Handelsbolag, 969632-6876
Box 10
121 25 Stockholm-Globen

Ombud: Advokaten Kristoffer Persson
Box 55698
102 15 Stockhom

SAKEN: Fordran

YRKANDE

Undertecknad, Bruno Kevius, yrkar i första hand:

att Högsta domstolen återförvisar målet till hovrätten på ett sådant sätt att hovrätten omprövar Solna tingsrätts dom 2008-02-04, T 877-06,

och i andrahand,

att Högsta domstolen beviljar prövningstillstånd och att målet prövas i Högsta domstolen som prejudikatärende för rättslig ledning vid bedömning av det upphovsrättsliga skyddet av

- matematikuppgifter eller
- sammansättningar av matematikuppgifter eller
- produkter som innehåller *redigeringsbara* uppgifter för matematiklärare vid konstruktion av prov och övningsstenciler,

och att Högsta domstolen, med ändring av tingsrättens dom befriar undertecknad från betalningen av skadeståndsansättningen och från rättegångskostnaderna samt befriar undertecknad från vitesförbud av matematikuppgifternas tillgängliggörande.

GRUNDER FÖR YRKANDE

ALLMÄNT

Matematiska typuppgifter utgör ej något litterärt verk i enlighet med Upphovsrättslagen. Matematikbanken som begrepp är vedertaget och används ofta inom skolväsendet.

Hovrättens dom är felaktig och partisk. Genom publiceringen av de matematiska uppgifterna på min hemsida har något upphovsrättsligt intrång aldrig skett och Logitemas ”Matematikbank” har inte blivit utnyttjad eller tillgängliggjord. Dessa bedömningar och Tingsrättens dom grundar sig inte på verkliga fakta, utan på de påstådda omständigheter som Logitemas två ägare, Niklas Bremner och Douglas Holmquist, motsägelsefullt har ändrat vid flera tillfällen under rättegångsförhandlingarna både i Tingsrätten och även i form av en skrivelse till Hovrätten. Deras fordran och grund som de har fört som deras krav har ständigt modifierats. Exempelvis påstod de först att de egenhändigt hade skapat samtliga av de berörda uppgifterna som jag hade lagt upp på min hemsida. När det därefter motbevisades att exakt samma uppgifter kunde återfinnas från andra källor t.ex. från läroböcker, ändrade Bremner och Holmquist sina påståenden till att de själva hade utfört ”verket” genom att hävda att kategorierna och nivåindelningen skulle ha varit ett tungt och mödosamt ”författararbete”. Även detta påstående är osant, eftersom det material som jag lade ut på Internet återfinns inte i något verk, inte ens om man åsyftar på något annat innehåll än de självständiga matematiska uppgifterna. Det finns tvärtom 66 st. av varandra helt oberoende dokument som var och en för sig har egna numreringar innehållande uppgifter och facit. Det finns inte det minsta tecken på att något av dokumenten skulle tillhöra ett annat dokument eller uppta någon bestämd plats i ett verk.

Alla dessa dokument innehåller endast bekanta matematiska skoluppgifter och innehåller enbart facit i slutet av varje dokument och innehåller således inga pedagogiska kommentarer. Ingen av uppgifterna visar heller något spår av att vara litterära d.v.s. att utgöra en beskrivande framställning, att de skulle kunna ha någon särpräglad karaktär eller att de skulle ha varit författad av någon person. Samtliga uppgifter är typuppgifter och är således bekanta för de flesta gymnasielärare i Sverige. Även majoriteten av de personer som har en gymnasieutbildning skulle känna igen de flesta av uppgifterna.

Med anledning av ovanstående borde bedömningen av originaliteten och verkshöjden av dessa matematiska uppgifter göras av en sakkunnig.

MATEMATIKBANKEN

Produkter som Logitema säljer med det registrerade varumärket ”Matematikbanken” skiljer sig grundligt från de dokument som jag lade upp på min hemsida. Matematikbanken är – enligt Logitemas produktbeskrivning

(http://www.logitema.com/kunskapsbanken/mat_gy/index.htm) – matematikuppgifter för matematiklärare vid konstruktion av prov och övningsstenciler

- som ”levereras i Word-format, vilket innebär att uppgifterna är **redigeringsbara**”.
- som ”levereras på cd-rom med en tillhörande pärm innehållande samtliga uppgifter (med facit), bilder och utförliga användaranvisningar”.

”Matematikbanken” finns i tre olika versioner; Gymnasieversion, *Årskurs 7-9 och Centrala Prov 1967-1996*. Gymnasieversionen har tre versioner 1, 2 och 3.

Det finns inget utgivet litterärt verk som heter ”Matematikbanken” och vars författare skulle vara Bremner och Holmquist. Det går inte att finna en enda bok, vare sig på bibliotek, i bokhandeln eller i någon föreskrift med denna titel. Det enda som går att hitta med namnet ”matematikbanken” är en samling av Centrala Provuppgifter som var utgiven 1997 och en studentuppsats som heter ”Matematikbanken - ett kommunikativt arbetssätt” som var utgiven hösten 2006.

MATERIALET SOM JAG LAGT UT PÅ INTERNET

Materialet fick jag genom e-post av för mig någon obekant person. Flera av dokumenten innehåller färre än tjugo uppgifter, men det finns några dokument som innehåller över tvåhundra stycken uppgifter. Majoriteten av uppgifterna är av enklare karaktärer som exempelvis "Lös ekvationen $65 - x = 36$ " och det finns även många "benämnda tal", men ingen av dem uppenbarar sig att vara originella. Drygt fyrahundra av uppgifterna är frisläppta uppgifter som härstammar från de Nationella Proven som genomförs av samtliga elever i hela landet. En del andra uppgifter kommer från tidigare centralprovsuppgifter och några är kopierade från Konvergentas övningsuppgifter utan lösningar. Flera uppgifter är från boken Matematik 2000, men de flesta har sitt ursprung från ännu tidigare utgivna böcker.

Alla dessa typuppgifter förekommer i olika variationer i tusentals liknade dokument, på Internet, i skolor, på institutioner, på lärares hemsidor, i gamla skrivningar och i uppgiftssammanställningar som är utlagda för att kunna ge upplysning om en matematisk kurs. Med dagens teknik tar det bara några minuter att framställa en sådan samling, även när det rör sig om flera hundra uppgifter. Därför finns inte någon uppgiftssamling på marknaden.

TILLGÄNGLIGGÖRANDE OCH UTNYTTJANDE

Hovrättens och Tingsrättens dom är felaktig med avseende om tillgänggörande och utnyttjande. Logitemas produkt "Matematikbanken" omfattar enligt Logitemas produktbeskrivning - *redigeringsbara* matematikuppgifter. Uppgifternas *redigeringsbara* egenskaper är det enda och väsentliga som gör att produkten är säljbar och är annonserad som "ett mycket kraftfullt hjälpmedel till ditt förfogande vid konstruktion av prov och övningsstenciler". I dokumenten som jag lade ut på Internet är uppgifterna inte redigerbara. Något exempel på Logitemas produkt har jag aldrig sett.

Eftersom jag själv inte arbetade som lärare vid den tiden som jag fick uppgifterna och inte heller under tiden efteråt, har jag aldrig haft någon som helst nytta av uppgifterna. Jag är mycket tveksam till att någon lärare skulle ha kunnat nyttja uppgifterna från min hemsida eftersom uppgifterna inte var *redigeringsbara*. På min hemsida finns enbart information och jag har aldrig haft något som helst ekonomiskt intresse av mina matematiska hemsidor. Jag har enbart velat förmedla matematikkunskap.

BEDRÄGERI OCH UTPRESSNING

Hovrättens dom ger fria händer för fortsatt bedrägeri och utpressning. Genom förbud inför allmänheten av skoluppgifternas tillgängliggörande, legaliserar Hovrättens dom försäljningen och licensieringen av allmänt bekanta matematikuppgifter i syfte av vinstintresse

Med begreppet "Matematikbanken" avses ett kommutativt arbetssätt (se <http://gupea.ub.gu.se/dspace/bitstream/2077/3825/1/HT06-2611-089.pdf>), där elever arbetar med det så kallade arbetsbladet som innehåller uppgifter som läraren kopierat utifrån olika läroböcker eller från tidigare skrivningar. Meningen med detta arbetssätt är att eleverna inte är styrda av läroböckernas direktiv på lösningssätt, utan uppmanas istället att söka egna lösningssätt. Ordet "matematikbanken" blev ett vanligt förekommande ord bland matematiklärarna början av 90-talet, precis som orden "mattestuga" och "matematikverkstad".

Logitemas två ägare, Niklas Bremler och Douglas Holmquist, matematiklärare i vuxengymnasiet registrerade ordet "Matematikbanken" som varumärke för att försälja matematikuppgifter.

"Matematikbanken" säljs endast till skolor. Det påstås vara till för undervisnings och uppgifterna säljs bra, vilket har resulterat i att Bremler och Holmquist inkasserat en flera miljoners inkomst. Detta trots att det aldrig i matematikundervisningens flera tusenåriga historia någonsin förekommit någon sådan produkt .

"Matematikbanken" är inget läromedel. Bremler och Holmquist påstod att uppgifterna skulle bli mindre användbara om uppgifterna är tillgängliga för elever. Trots att den enda legitima anledningen skulle vara att matematikuppgifterna tillgängliga för elever som önskar öva sig på matematikuppgifter.

Matematiklärare köper inte matematikuppgifter. En matematiklärare måste ha kunskaper i matematiken och måste kunna konstruera matematikuppgifter vid behov.

De dokument som jag har lagt upp på Internet innehåller inte några "udda" eller "specialgjorda" uppgifter utan mestadels vanliga, bekanta typuppgifter som kan återfinnas i flera svenska läroböcker. Utan dessa uppgifter är det nästintill omöjligt eller mycket svårt att kunna undervisa matematik.

Fram till den 13 mars 2006 sålde Logitema - enligt deras egen information 788 st. exemplar av den varumärkesregistrerad produkt, "Matematikbanken" till gymnasieskolor. Troligen köpte även många skolor grundskolevarianten av denna "produkt" och många av Centrala Prov versionen. Eftersom priset för "Matematikbanken" var är 3000-4000 kronor per licens gav detta flera millioner kronors inkomst till dem som kallar sig nu som *författare*: Niklas Bremler och Douglas Holmquist. Det är inte många *författare* som tjänar så bra.

Förmodligen köpte många skolor denna "produkt" enbart för att slippa bli stämda för **varumärkesintrång**. Antagligen använde många som var anställda i skolorna liknande typuppgifter och råkade använda ordet "matematikbanken" precis som jag, utan att veta om varumärkesskyddet. Jag som privatperson fick inte lov att köpa "produkten" och utan att jag blev upplyst att ordet "Matematikbanken" blev polisanmäld för "**brott mot varumärkeslagen**". Denna rubricering har sedan märkligt nog omvandlats till "**brott mot upphovsrättslagen**". Solna Tingsrätt dömde mig till dagsböter (80 á 100kr) för brottet. Jag fick inget prövningstillstånd att överklaga brottsmålet, och i rättegången ang. skadestånd dömde tingsrätten mig till att betala 39 950 kr plus rättegångskostnaderna till de två kommunalanställda lärare som på sin fritid tjänade miljontals kronor på sin försäljning av enkla matematikuppgifter.

Ordet "Matematikbanken" tog jag bort från mina sidor någon gång under 2005, det vill säga omedelbart efter det fick jag veta av polisen att ordet är varumärkesskyddad och Logitema hade krävt skadestånd på drygt **halv miljon kronor** med påstående att de hade haft en inkomstförlust på grund av **varumärkesintrång**. Jag blev även stämd för upphovsrättsintrång, vilket jag fick veta, endast några veckor före den brottsmålsrättegången. Det är för mig fortfarande obegripligt.

Den 5 februari 2008, dagen efter då jag fått tingsrättens dom ang. skadeståndet tog jag bort alla mina matematiska sidor och raderade uppgifter från servern. Trots detta lämnade in Niklas Bremler, en av Logitemas ägare en manipulerad videoinspelning till Tingsrätten och begärde att utdöma vite om 100 000 kronor. Logitema yrkade vidare på att vitessumman skulle höjas samt rättegångskostnader. På grund av att mina matematiska sidor är fria att

kopiera och det idag finns flera kopior av delar av innehållet som funnits på min hemsida samt att de matematiska uppgifterna finns på oräkneliga ställen på Internet, är det orimligt att jag skall stå till skuld för all publicering av liknade matematiska uppgifters spridning och inte kämpa mot ytterligare kraven på skadestånd.

Hovrättens dom innebär ett instrument för Logitema att kunna kräva skolor och lärare att köpa deras enskilda produkt/licens. Annars riskerar de att bli stämnda inte bara utifrån varumärkesintrång även upphovsrättsintrång.

Lärare konstruerar eller väljer inte matematiska uppgifter för uppgiftens enskilda värde, utan i syfte för kunskapsbedömning. Att sälja kunskapsbedömningen innebär enbart en nyansskillnad mot att sälja betyget. Så vitt jag vet har något sådant aldrig tidigare förekommit lagligt. Skolans uppgift är att förmedla kunskap. Om eleverna betygsätts efter hemliga eller "upphovsrättsskyddade" uppgifter riskeras rättvisan inom betygssystemet. Det skulle leda till att varje "utbildare" skulle kunna sälja vissa skrivnings-, tenta- eller inlämningsuppgifter och ges möjlighet att förbjuda "utnyttjandet" av vissa skoluppgifter. Det skulle med andra ord bli förödande för matematiken om sådana enkla uppgifter skulle komma att betraktas som privat egendom och om tillgängliggörande av vanligt förekommande matematikuppgifter förbjöds.

SKÄL FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND:

Högsta domstolen bör bevilja prövningstillstånd i detta mål, då det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen beträffande mål som avgörs enligt såväl upphovsrättslagen som för upphovsrättsmål.

Högsta domstolens prövning av detta mål är således av vikt för ledningen av rättstillämpningen - både i upphovsrättslagen och i upphovsrättsmål - med avseende på följande frågor:

- Huruvida en matematisk uppgift anses vara ett litterärt verk i upphovsrättslagens mening
- Huruvida sammanställningar av allmänt bekanta matematiska uppgifter anses utgöra litterära verk i upphovsrättslagens mening.
- Huruvida en produkt som har ett förändringsbart innehåll vara litterära verk i upphovsrättslagens mening.

HEMSTÄLLAN OM ANSTÅND MED UTVECKLING AV TALAN

Med hänvisning till att hovrätten inte har tagit upp en enda av de omständigheter som jag har begärt för att målet skall kunna hanteras, föreligger behov av ytterligare juridisk genomlysning. Jag hemställer därför om en månads anstånd för utveckling av min talan.

BEVISNING

Samtliga grunder och bevis som tidigare anförts i hovrätten och tingsrätten åberopas.

Solna, 2008-12-07

Bruno Kevius